

Redakcijas padome

Juris Savickis	padomes priekšsēdētājs, SIA "ITERA Latvija" prezidents, LZA goda mecenāts
Namejs Zeltniņš	priekšsēdētāja vietnieks zinātniskajos jautājumos, profesors, <i>Dr. habil. sc. ing.</i>
Aigars Kalvītis	AS "Latvijas gāze" valdes priekšsēdētājs
Uldis Bariss	AS "Conexus Baltic Grid" valdes priekšsēdētājs, <i>Dr. sc. ing.</i>
Kaspars Cikmačs	AS "Latvenergo" valdes loceklis
Gatis Junghāns	AS "Augstsprieguma tīkls" valdes loceklis, <i>Dr. sc. ing.</i>
Māris Balodis	AS "Latvenergo" izpētes un attīstības direktors, <i>Dr. oec.</i>
Ivars Kalviņš	LZA prezidents, akadēmiķis
Ojārs Spārtis	LZA viceprezidents, akadēmiķis
Leonids Ribickis	RTU rektors, akadēmiķis
Egils Dzelzītis	profesors, <i>Dr. habil. sc. ing.</i>
Kārlis Briņķis	LEEA eksperts, <i>Dr. sc. ing.</i>
Tarmo Somere	Igaunijas ZA prezidents
Ludvigs M. Bednars	<i>Dr. sc. ing. (ASV)</i>
Jeržijs S. Mihna	prof., <i>Dr. habil. ing., Dr. h. c. LZA</i> (Vācija)
Jurijs Tabunšičikovs	akadēmiķis (Krievijas Federācija)
Jurģis Vilems	akadēmiķis (Lietuva)

Redakcija

Redaktors: **Leo Jansons**
 Zinātniskais redaktors: **Māris Balodis**
 Literārā redaktore: **Anda Meistere**
 Datorgrafiki: **Uldis Freimanis**

Redakcijas adrese:
 Dzirciema iela 121, Rīga, LV-1055
 Mob. tālr.: 26245896
 E-pasts: leo@lza.lv
 www.enerģijaunpasaule.lv

Izdevējs

SIA "Enerģija un Pasaule"
 Reģistrācijas nr. 40003614953
 Valdes loceklis: **Andris Auziņš**

Iznāk reizi divos mēnešos
 Iespiests SIA "IBC Print Baltic"

Par rakstos pausto faktu un datu pareizību atbild rakstu autori.
 Autortiesības uz publicētajiem rakstiem pieder
 žurnāla "Enerģija un Pasaule" redakcijai.
 Pārpublicēšana iespējama tikai ar rakstisku žurnāla "Enerģija un Pasaule"
 redakcijas piekrišanu.

Sadarbībā ar:

Saturs

Olkiluoto AES trešais kodolreaktors: ilgais ceļš līdz pirmajām kilovatstundām	4
Enerģētika krustcelēs: kā garantēt energoresursu pietiekamību Eiropai un Baltijai	8
LEEA biedri pulcējas uz darba sanākumi tiešsaistē	12
Elektromobilitāte ienāk Latvijas reģionos	16
Par vēja enerģiju tuvplānā – kādu ietekmi uz vidi un cilvēku rada daudzsoļšais energoresurss, un kādi risinājumi pastāv šīs ietekmes mazināšanai	20
Virzība uz zaļo ūdeņradi AS "Latvenergo"	28
Zaļais kurss Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmā	34
Iepazīstot viedās pilsētas	38
Enerģijas salas – vai zaļās enerģētikas nākotne Eiropā?	44
AS "Nordeka" autobusu pārvadājumos ienāk bezizmešu tehnoloģijas	49
Kā ēku renovācija ietekmē iedzīvotāju ikdienu	52
Kodolenerģētika un sinhronizācija ar Eiropu: par aktuālo Latvijas un Baltijas enerģētikas nākotnei	56
"Nākotnes enerģētikas lideri Latvijā" – aizvadīti pirmie mēneši jaunizveidotajā kompetences stiprināšanas programmā	62
Biometāna izmantošanas pieredze ārvalstīs un Latvijas potenciāls	66
Biogāze, biometāns, zaļais ūdeņradis – ilgtspējīgam gāzapgādes sektoram	74
Mazas jaudas modulāro reaktoru perspektīvas	82
Vizualizācija – digitālo dvīņu plašāka izmantošana	90
Īso impulsu pasaulē	94

Žurnāls "Enerģija un Pasaule" – Cicerona Goda nosaukuma laureāts

Olkiluoto AES trešais kodolreaktors: ilgais ceļš līdz pirmajām kilovatstundām

2022. gada 12. marts bija vēsturiska diena Somijas enerģētikā – elektroenerģijas ražošanu sāka Olkiluoto atomelektrostacijas (AES) trešais kodolreaktors, kura būvniecība ilga aptuveni 17 gadus un kurš savā ziņā ir kļuvis par savdabīgu kodolenerģētikas neveiksmju un pretrunu simbolu.

Tomēr, ņemot vērā iepriekšējā gada straujo elektroenerģijas cenu pieaugumu gan visā Eiropā, gan arī Skandināvijas un Baltijas reģionā, reaktors tiek uzverts arī kā sava veida cenu stabilizācijas gaidu avots, vienlaikus stiprinot sabiedrības atbalstu kodolenerģētikas turpmākai attīstībai.

Virzība uz zaļo ūdeņradi AS “Latvenergo”

Ūdeņraža izmantošanas pirmsākumi AS “Latvenergo” meklējami 1976. gadā, kad tas tika ražots Rīgas TEC-2 divos ūdens elektrolīzes aparātos. Viena elektrolīzes aparāta ražība bija 10 m³ ūdeņraža stundā. Tagad tie ir savu laiku nokalpojuši (aparātu ekspluatācija beidzās 2013. gadā) un ūdeņradi TEC-2 iegādājas ārvalstīs. Lielu uzmanību ūdeņraža tēma uzņēmusi no jauna ieguvu 2020. gada vasarā, kad tika sāktas AS “Latvenergo” *Power-to-X* koncepcijas izstrāde. Pētījuma mērķis bija izvērtēt ūdeņraža ražošanu no atjaunīgiem energoresursiem brīžos, kad ir elektroenerģijas pārpalikumi un zemas elektroenerģijas cenas.

Enerģijas salas – vai zaļās enerģētikas nākotne Eiropā?

Izmantojot enerģijas salu potenciālu, jūras vēja parki Ziemeļjūras un Baltijas jūras piekrastē ļaus piegādāt zaļo elektroenerģiju vismaz pieciem miljoniem mājsaimniecību vairākās valstīs. Zināmā mērā šis projekts, kuru vada Dānijas Enerģētikas aģentūra iezīmē jaunu ēru vēja parku elektroenerģijas ražošanas un izmantošanas stratēģijās, kas, iespējams, nākotnē kļūs par vienu no noteicošajiem faktoriem pakāpeniskai tradicionālo energoresursu veidu izmantošanas izbeigšanai gan Dānijā un Ziemeļvalstu reģionā, gan arī citviet ES.

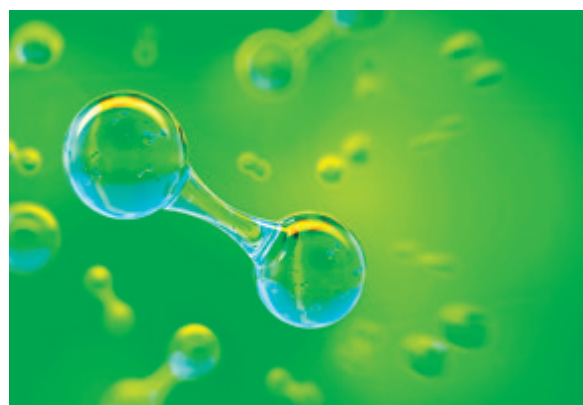
Kā ēku renovācija ietekmē iedzīvotāju ikdienu

Ņemot vērā klimatiskos apstākļus Eiropā, tieši ēkas ir viens no lielākajiem siltumenerģijas patērētājiem Eiropas Savienībā (ES). Lai saražotu šo siltumu, tiek radīta vairāk nekā trešdaļa no kopējām ES siltumnīcas efekta gāzu emisijām. Lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti visā Eiropā, nepieciešams ne tikai rūpēties par jaunbūvju energoefektivitāti, bet arī renovēt un atjaunot esošās ēkas.

Kā ēku renovācija ietekmē iedzīvotāju ikdienu? Uz šo jautājumu atbildi varēja gūt “Elektrum” Energoefektivitātes centra rīkotajā vebinārā “Kā ēku renovācija ietekmē iedzīvotāju ikdienu?”.

4. lpp.

28. lpp.

44. lpp.

52. lpp.